

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/208

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 24. listopada 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/208*65-19-02**Hs

P.Z. br. 777

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. listopada 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-01/181

Urbroj: 50301-25/06-19-2

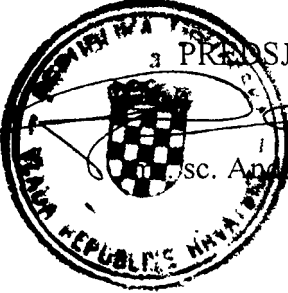
Zagreb, 24. listopada 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

 PREDSJEDNIK
Dr. sc. Andrej Plenković

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA
O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Prvi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji donesen je 2003. godine (Narodne novine, broj 116/03 - u daljnjem tekstu ZZNO/03). Njime se problem zaštite od nasilja u obitelji prvi put sustavno obradio u jednom propisu. Naime, dotad su o nasilju u obitelji postojale dvije odredbe u Obiteljskom zakonu (Narodne novine, broj 162/98), koje su bile predmetom kritika zbog niza sadržajnih manjkavosti i neprovedivosti u praksi. Naime, Obiteljskim zakonom iz 1998. godine obiteljsko nasilje je prepoznato kao specifičan oblik nasilja te je zabranjeno nasilničko ponašanje bračnog druga ili bilo kojeg punoljetnog člana obitelji (članak 118.). Kršenje te zabrane kažnjavalo se kao prekršaj, zatvorom u trajanju do 30 dana (članak 362.). Međutim, navedene odredbe nisu precizno definirale tko se smatra članom obitelji, a pojam nasilničkog ponašanja u obitelji nisu uopće definirale. Također, prigovaralo se propisivanju prekršajne sankcije Obiteljskim zakonom, i to samo jedne vrste sankcije, bez mogućnosti njene individualizacije.

Iako je ZZNO/03 relativno uspješno odgovorio na navedene kritike i iako je njegova šestogodišnja primjena dovela do značajnih pozitivnih pomaka u području razvoja prevencije i zaštite od nasilja u obitelji, Zakon je i dalje sadržavao određene nedostatke, koji su se ogledali u velikom broju upućujućih odredbi, koje su posljedično rezultirale nedoumicom u njegovoj primjeni, kao i odredbi koje nisu bile usklađene s odredbama Prekršajnog zakona (Narodne novine, broj 107/07).

Radi uklanjanja uočenih nedostataka, 2009. godine donesen je novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 137/09 - u daljnjem tekstu ZZNO/09). Predmetni je Zakon, kao novine uveo proširenje kruga osoba koje ulaze u pojam obitelj s obzirom na ostale zakone koji uređuju odnose u obitelji, proširenje definicije nasilja u obitelji, kroz propisivanje „ekonomskog nasilja“, kao njegovog pojavnog oblika, kao i pooštavanje zakonske politike kažnjavanja.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji iz 2009. godine u primjeni je bio do 1. siječnja 2018. godine, kada je stupio na snagu novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 70/17 - u daljnjem tekstu ZZNO/17). Potreba njegova donošenja, nastala je, među ostalim, kao rezultat činjenice da je 1. siječnja 2013. godine stupio na snagu novi Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18, u

daljnjem tekstu: KZ/11). Naime, KZ/11 je definirao značenje izraza članova obitelji i bliskih osoba za potrebe toga Zakona, a koje je u cilju postizanja sveobuhvatne zaštite žrtava nasilja u obitelji, bilo potrebno uskladiti s krugom osoba na koji će se ZZNO/17 primjenjivati. Također, KZ/11 izmijenio je koncept inkriminiranja obiteljskog nasilja na način da je propisao kažnjavanje nasilničkog ponašanja u obitelji kroz cijeli niz kaznenih djela kao njihov kvalifikatorni oblik. Kritike navedenog koncepta, koje su se ogledale u činjenici, da ponašanja koja u svojoj biti predstavljaju nasilništvo u obitelji nisu pokrivena kaznenopravnom regulativom, nastojale su se otkloniti Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 56/15), kojim je nasilje u obitelji propisano kao samostalna inkriminacija. O izmjenama kaznenog zakonodavstva, bilo je nužno voditi računa prilikom propisivanja javnih oblika nasilja u obitelji u prekršajnom zakonodavstvu, a sve kako bi se izbjegla povreda nacionalnog ne bis in idem, koja je u nekoliko navrata rezultirala osudama Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava (predmet: Maresti protiv Hrvatske, presuda Europskog suda za ljudska prava od 25. lipnja 2009. godine, broj: 55759/07).

Donošenje ZZNO/17, osim stupanjem na snagu novog nacionalnog kaznenog zakonodavstva, bilo je uvjetovano i potrebom transponiranja odnosno implementiranja europskih i međunarodnih instrumenta u prekršajno zakonodavstvo. Transponiranje Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.) i implementacija Konvencije o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 4/18) u ZZNO/17, prije same ratifikacije, rezultirali su podizanjem pravnih standarda zaštite žrtve, jačanjem njene procesnopravne pozicije, sprječavanjem sekundarne viktimizacije, te hitnošću postupanja svih nadležnih tijela.

Ovim Prijedlogom zakona predlažu se prve izmjene ZZNO/17. Razlog za to je potreba revidiranja važećih zakonskih rješenja u pogledu javnih oblika nasilja u obitelji, u cilju određivanja jasnijeg kriterija razgraničenja između prekršaja prema ZZNO/17 i kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11. Krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje dodatno se usklađuje sa značenjem izraza i definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Osim toga, prepoznata je potreba provođenja zakonskog pooštavanja prekršajnih kazni u odnosu na pojavne oblike nasilja u obitelji kažnjive sukladno ZZNO/17.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Predlagatelj, radi jasnijeg razgraničenja nasilnih ponašanja unutar obitelji koja pripadaju u sferu prekršajne odgovornosti od takvih ponašanja koja predstavljaju kazneno djelo, predlaže izmijeniti članak 10. ZZNO/17, koji propisuje pojedine pojavne oblike nasilja u obitelji. S tim u vezi, namjera je ovim Prijedlogom zakona pojasniti što znači "tjelesno nasilje" iz točke 1. članka 10. važećeg ZZNO/17 u smislu postupanja koje, sukladno članku 22. ZZNO/17, predstavlja prekršaj kažnjiv novčanom ili zatvorskom kaznom. S tim u vezi, predlaže se izmijeniti točku 1. članka 10. ZZNO/17 na način da ona definira prvi od propisanih javnih oblika nasilja u obitelji kao primjenu fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda.

Ovim Prijedlogom zakona, predlaže se u krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje uključiti sve srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja i na taj način predmetnu odredbu dodatno uskladiti s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11.

Kao važna novina, ovim se Prijedlogom zakona predlaže pooštavanje zakonske prekršajno pravne politike kažnjavanja u odnosu na prekršaje iz članka 22. ZZNO/17. Cilj predloženih izmjena usmjeren je na jače ostvarenje generalno preventivnih učinaka kažnjavanja prekršaja iz sfere nasilja u obitelji. S tim u vezi, po izvršenoj analizi zakonske diferencijacije temeljnih i kvalificiranih oblika pojedinih prekršaja iz članka 22. ZZNO/17, predloženo je u odnosu na iste pooštavanje zakonskog odmjeravanja kazni, kako novčanih, tako i zatvorskih.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Razlaganje termina "tjelesno nasilje" iz članka 10. točke 1. ZZNO/17 na komponente, isticanjem kako ono u sebi uključuje primjenu fizičke sile doprinijet će jasnoći zakonskog teksta te lakšem razumijevanju i procijeni pravne kvalifikacije protupravnog postupanja kao prekršaja od kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11.

Izmjenom članka 8. stavka 1. ZZNO/17, kojim se predlaže propisivanje srodnika po tazbini do zaključno drugog stupnja, krug osoba na koje se ZZNO/17 primjenjuje bit će istovjetan krugu osoba kojima kao članovima obitelji ili bliskim osobama KZ/11 pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz nasilje u obitelji (kazneno djelo nasilja u obitelji, tjelesne ozljede, teške tjelesne ozljede i osobito teške tjelesne ozljede).

Polazeći od svrhe prekršajnopравnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji, propisane člankom 11. stavkom 2. ZZNO/17, koja se sastoji u zaštiti članova obitelji izloženih nasilju, poštivanju pravnog sustava te sprječavanju ponovnog počinjenja nasilja u obitelji primjerenim sankcioniranjem počinitelja prekršaja, ovim Prijedlogom zakona predlaže se povisiti posebne minimume kazni za prekršaje propisane člankom 22. ZZNO/17. Izvjesno je očekivati da će ovakva promjena zakonske politike suzbijanja kažnjivih ponašanja rezultirati jačanjem generalne, ali i specijalne prevencije kažnjavanja.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

Članak 1.

U članku 8. stavku 1. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 70/17) iza riječi: „tazbini“ riječi: „u bračnoj i izvanbračnoj zajednici“ brišu se.

Članak 2.

U članku 10. točka 1. mijenja se i glasi:

"1. primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda".

Članak 3.

Članak 22. mijenja se i glasi:

" (1) Tko počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 2000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana.

(2) Tko ponovi nasilje iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(3) Tko u nazočnosti djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(4) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 3. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 8000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana.

(5) Ako je nasilje iz stavka 1. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi, počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 12 000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 70 dana.

(6) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 5. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 17 000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 80 dana."

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

U članku 8. stavku 1. ZZNO/17 koji propisuje krug osoba na koje se isti primjenjuje, vrši se harmonizacija prekršajnog zakonodavstva kojim se regulira materija zaštite od nasilja u obitelji s kaznenim zakonodavstvom na način da se predloženom izmjenom omogućuje primjena ZZNO/17 na istovjetan krug osoba kojima i KZ/11 pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz nasilje u obitelji.

Uz članak 2.

Članak 10. ZZNO/17 propisuje pojavne oblike nasilja u obitelji. Radi se o odredbi normativnog dijela propisa na koju upućuju svi prekršaji iz članka 22. ZZNO/17. U cilju jasnijeg razgraničenja nasilnih ponašanja unutar obitelji koja pripadaju u sferu prekršajne odgovornosti od sličnih ponašanja koja predstavljaju kazneno djelo termin "tjelesno nasilje" iz točke 1. članka 10. važećeg ZZNO/17 zamijenjen je opisnim izričajem "primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda". Predloženim propisivanjem jasno je da se nasiljem u obitelji, u smislu ZZNO/17, smatra svaki oblik namjernog tjelesnog nasrtaja na žrtvu kojim kod iste nisu nastupile posljedice u vidu tjelesne ozljede, u sudskomedicinskom smislu, jer će se u tom slučaju raditi o nekom obliku tjelesne ozljede, koje su propisane KZ/11 kao kazneno djelo.

Navedeno je osobito važno u svijetlu činjenice da je kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11 blanketno kazneno djelo, što znači da se KZ/11 u zakonskom opisu kaznenog djela poziva na određeni propis izvan kaznenog prava, a konkretno na ZZNO/17, navodeći, kao radnju počinjena tog kaznenog djela: "Tko teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji...". Ono obuhvaća teže oblike nasilništva u obiteljskom okruženju kojima nisu ostvareni elementi niti jednog težeg kaznenog djela, a radi se o intenzitetu koji prelazi okvire prekršajne odgovornosti. Nadalje, treba imati u vidu i kvalificirane oblike određenih kaznenih djela propisanih KZ-om (npr. kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 118.KZ-a), ukoliko su ista počinjena prema bliskoj osobi, zbog čega je kazneno djelo nasilja u obitelji supsidijarno (tj. propisuje se da će isto doći u primjenu ukoliko takvim ponašanjem nije počinjeno neko drugo teže kazneno djelo).

Predloženom izmjenom izričito se propisuje izdvajanje iz dosega prekršajnog prava svakog oblika tjelesnog nasilja u obitelji koje dovodi do tjelesne ozljede, što rezultira jasnijim razlikovanjem prekršaja od kaznenog djela te je izgledno da će doprinijeti ujednačenju prakse postupanja nadležnih tijela, koja su se dosad susretala s nedoumicama pri procijeni zaslužuje li određeno postupanje prekršajno ili kazneno procesuiranje i sankcioniranje.

Postojanjem prekršaja, samostalnog kaznenog djela nasilja u obitelji i kvalificiranih oblika pojedinih kaznenih djela ukoliko su ista počinjena prema bliskoj osobi postignuta je cjelovitost kažnjavanja počinitelja svakog (pa i najblažeg) oblika nasilja u obitelji.

Uz članak 3.

U članku 22. ZZNO/17 kao posljedica pooštrenja zakonske politike kažnjavanja predlaže se izmjena visine kazni. Tako predlagatelj u odnosu na članak 22. stavak 1. ZZNO/17 predlaže

propisivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 2 000,00 kuna, dok za prekršajno postupanje iz stavka 2. predmetnog članka predlaže propisivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 6 000,00 kuna, kao i povećanje posebnog minimuma kazne zatvora u trajanju od najmanje trideset dana. U stavku 3. predlaže se povišiti posebni minimum novčane kazne u visini od najmanje 7 000,00 kuna, dok bi se posebni minimum kazne zatvora propisao u trajanju od najmanje četrdeset i pet dana. Za prekršajno postupanje iz stavka 4. ovoga članka, predlagatelj predlaže povišiti posebni minimum novčane kazne u iznosu od najmanje 8 000,00 kuna, kao i posebni minimum kazne zatvora u visini od najmanje šezdeset dana. U stavku 5. predlaže se povišivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 12 000,00 kuna, kao i povišivanje posebnog minimum kazne zatvora u visini od najmanje sedamdeset dana. Zaključno, u stavku 6. predlaže se povišivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 17 000,00 kuna, kao i povišivanje posebnog minimum kazne zatvora u visini od najmanje osamdeset dana.

Pri izradi prijedloga navedenih sankcija posvećena je osobita pozornost da se povišivanjem posebnih minimuma zatvorskih kazni ne isključi niti pretjerano suzi mogućnost individualizacije sankcije s obzirom na njeno trajanje, uzimajući u obzir da Prekršajni zakon (Narodne novine, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18) u članku 35. stavku 2. propisuje opći maksimum kazne zatvora za prekršaje nasilja u obitelji u visini do 90 dana.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu. S obzirom na predloženi broj izmjena, predlagatelj smatra da je vacatio legis od osam dana od dana objave u Narodnim novinama dostatan vremenski okvir da se s odredbama ovoga Zakona upoznaju svi adresati na koje se isti odnosi.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 8.

- (1) Osobe na koje se ovaj Zakon primjenjuje su: bračni drug, izvanbračni drug, životni partner, neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnici po krvi u ravnoj lozi, srodnici u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini u bračnoj i izvanbračnoj zajednici do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.
- (2) Odredbe ovog Zakona primjenjuju se i na bivšeg bračnog druga, bivšeg izvanbračnog druga, bivšeg životnog partnera, bivšeg neformalnog životnog partnera, osobe koje imaju zajedničko dijete te osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.
- (3) Osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi iz stavka 1. i 2. ovoga članka kao žrtve nasilja u obitelji uživaju posebnu zaštitu po ovom Zakonu.
- (4) Izvanbračni drug je osoba koja živi u izvanbračnoj zajednici koja ima trajniji karakter ili koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.
- (5) Neformalni životni partner u smislu ovog Zakona je osoba koja živi u istospolnoj zajednici koja ima trajniji karakter.
- (6) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.
- (7) Žrtva nasilja u obitelji je osoba koja zbog počinjenja nasilja u obitelji trpi fizičke ili psihičke posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda.
- (8) Osoba od povjerenja je zakonski zastupnik ili druga punoljetna osoba po izboru žrtve nasilja u obitelji, osim ako je predložena ili pozvana u svojstvu svjedoka.
- (9) Osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.
- (10) Osoba starije životne dobi je osoba u dobi od 65 i više godina života.

Članak 10.

Nasilje u obitelji je:

1. tjelesno nasilje
2. tjelesno kažnjavanje ili drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci
3. psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenost
4. spolno uznemiravanje
5. ekonomsko nasilje kao zabrana ili onemogućavanje korištenja zajedničke ili osobne imovine, raspolaganja osobnim prihodima ili imovine stečene osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i za skrb o djeci
6. zanemarivanje potreba osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi koje dovodi do njezine uznemirenosti ili vrijeđa njezino dostojanstvo i time joj nanosi tjelesne ili duševne patnje.

Članak 22.

- (1) Tko počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 1000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana.
- (2) Tko ponovi nasilje iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 5000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 15 dana.

(3) Tko u nazočnosti djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(4) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 3. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(5) Ako je nasilje iz stavka 1. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi, počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(6) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 5. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana.

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Obrazac izvješća o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
Datum dokumenta	Listopad 2019.
Verzija dokumenta	Prva
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacрта zakona, drugog propisa ili akta	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacрта	Ministarstvo pravosuđa
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacрта?	Vrhovni sud Republike Hrvatske, Županijski sud u Zagrebu, Općinski kazneni sud u Zagrebu, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku; Inicijativa "Spasi me"; Ženska soba – Centar za seksualna prava, Centar za žene Adela, Autonomna ženska kuća Zagreb, odvjetnica Sanja Bezbradica-Jelavić
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da https://savjetovanja.gov.hr/ Od 13.09.2019. do 03.10.2019.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj za djecu RH, Autonomna ženska kuća Zagreb, Dorijan Jagačić
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	Vidjeti u tablicu analize primljenih komentara na portalu eSavjetovanja

Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvaćanje	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedeno savjetovanje nije iziskivalo dodatne financijske troškove

Izvešće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	ZAJEDNICA SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE - SOIH	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI	Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH zalaže se da se sva djela tjelesnog kažnjavanja kvalificiraju kao kaznena djela. Također predlaže se da se Zakonom obuhvate sve intimne partnerske veze. Iskustva rada na SOS - telefonu za žene s invaliditeom žrtve nasilja pokazuju da žrtve rijetko traže upoznavanje sa svojim pravima, naravno u pravilu i rijetko prijavljuju nasilje zbog ovisnosti o nasilniku, ali bi dragocijeno bilo kada bi se u Zakon uvrstila obveza nadležnih tijela.	Nije prihvaćen	Temeljna odredba Kaznenog zakona iz članka 1., propisuje kako se kaznena djela i kaznenopravne sankcije mogu propisati samo za ona ponašanja kojima se povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prava čovjeka koja su zaštićena Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom, a čija se zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile. Iz navedene odredbe jasno proizlazi funkcija kaznenog prava, koja se kroz propisivanje kaznenih djela i kaznenopravnih sankcija, očituje u ograničenju kaznenopravne prisile samo za one oblike protupravnih i skrivljenih postupanja kojima se povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prva čovjeka te druga prava, koja se bez kaznenopravne prisile ne bi mogla zaštititi. U kontekstu tjelesnog kažnjavanja, ističemo kako se ovim Prijedlogom zakona mijenja definicija nasilja u obitelji iz članka 10. točke 1. (NN br. 70/2017 -dalje

				u tekstu: ZZNO/17) i to način da se među ostalim, kao jedan od pojava oblika nasilja u obitelji predlaže primjena fizičke sile koja je takve naravi da njenim djelovanjem nije ostvareno biće kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11. Predlagatelj je mišljenja kako će ovakav prijedlog doprinijeti jasnoći zakonskog teksta te lakšem razumijevanju i procijeni pravne kvalifikacije protupravnog postupanja kao prekršaja od kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11, čija se radnja sastoji u tjelesnom ozljeđivanju odnosno narušavanju zdravlja žrtve odnosno oštećenika. Počinjenje kaznenog djela tjelesne ozljede prema bliskoj osobi rezultirat će kaznenim progonom ex offa. ZZNO/17 propisuje krug osoba na koja se isti primjenjuje. To su članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik), ali i bivši bračni ili izvanbračni
--	--	--	--	--

				drug, bivši životni partner ili neformalni životni partner, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu. Ovim prijedlogom Zakona predlaže se u krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje uključiti sve srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja i na taj način predmetnu odredbu dodatno uskladiti s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Na ovaj način krug osoba na koje se Zakon odnosi istovjetan će biti krugu osoba kojima kao članovima obitelji ili bliskim osobama Kazneni zakon pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilništvo. Ovakvo je određenje u skladu sa definicijom obiteljskog nasilja u Istanbulskoj konvenciji (članak 41. stavak 3.) koja se odnosi na „nasilje intimnih partnera. I dalje, kada se govori o obiteljskom nasilju kao nasilju intimnih partnera ono se isključivo odnosi na nasilje između sadašnjih ili bivših bračnih drugova, kao i sadašnjih ili bivših izvanbračnih drugova odnosno životnih partnera ili neformalnih životnih partnera. Dakle, odredbe ovog Zakona primjenjivati će se na odnose između
--	--	--	--	---

					bračnih i izvanbračnih i istospolnih partnera i to kako sadašnjih tako i bivših, a povrh toga i na odnose osoba koje iako nisu u navedenim kategorijama, imaju zajedničko dijete, te onih osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, i šire od zahtijeva Konvencije, ovim se Zakonom štite sve one osobe koje su bračni ili izvanbračni ili istospolni partneri, ali i osobe koje su povezane činjenicom da imaju zajedničko dijete iako nisu niti su bili u statusu bračnih, izvanbračnih odnosno istospolnih partnera, kao i one osobe koje, iako nisu u tom odnosu, žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, radi se o osobama koje su u nekom obliku (formalne ili neformalne) zajednice ili pak kod kojih takva zajednice ne postoji ili je prestala postojati, ali su zbog drugih okolnosti (kao što je zajedničko dijete, nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi nakon razvoda braka ili raskida izvanbračne zajednice, činjenica suživota u istome stambenom objektu) neraskidivo povezani ili neovisno o svojoj slobodnoj volji upravljani jedno prema drugome. Sve druge osobe, imat će adekvatnu zaštitu za slučaj nasilja prema općim propisima.
--	--	--	--	--	---

					U dijelu vaše primjedbe koja se odnosi na prava žrtava ukazujemo kako se člankom 6. ZZNO/17 na jednom se mjestu, sukladno Konvenciji VE o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji kao i Direktivi o pravima žrtava, uređuju prava žrtava nasilja u obitelji pri tome vodeći računa i o Zakonu o kaznenom postupku, koji se supsidijarno primjenjuje u postupku po ovom Zakonu, kao i sukladno međunarodnim standardima. S tim u svezi, članak 6. stavak 2. ZZNO/17 propisuje kako su tijela koja postupaju povodom nasilja u obitelji dužna već pri poduzimanju prve radnje u kojoj žrtva sudjeluje obavijestiti istu na njoj razumljiv način o svim pravima koja ima sukladno odredbama ZZNO/17 i zakona kojim se uređuje kazneni postupak. Navedena tijela dužna su se uvjeriti da je žrtva obavijest o pravima razumjela (članak 6. stavak 3. ZZNO/17).
2	Autonomna ženska kuća Zagreb	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI	U skladu sa svojim prijedlozima vezano uz tekst izmjena i dopuna AŽKZ predlaže da se naziv zakona promijeni tako da glasi: Zakn o zaštiti od rodno uvjetovanog nasilja i drugog nasilja u obitelji	Nije prihvaćen	ZZNO/17 u članku 10. propisuje pojavne oblike nasilja u obitelji, a u članku 8. krug osoba na koje se Zakon primjenjuje. Slijedom navedenog, postojeći naziv smatramo

					odgovarajućim.
3	Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI	Pitanje načina procesuiranja nasilja u obitelji ne predstavlja jednostrano pitanje već se radi o višedimenzionalnom problemu koji zahtjeva sveobuhvatni pristup te sagledavanje svih specifičnosti prekršajnog i kaznenog procesuiranja nasilja u obitelji. Naime Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova ukazuje na problem oko distinkcije između prekršajnih i kaznenih djela nasilja u obitelji. Nije rijedak slučaj da se teška nasilnička djela procesuiraju prekršajno i obratno, da se lakša nasilnička djela procesuiraju kazneno. Shodno nepostojanju jedinstvene i jasne pravosudne prakse pravosuđe "jednako" procesuiraju sve pa se vrlo često događa da se ozbiljni slučajevi nasilja ne prepoznaju, dok se istovremeno procesuiraju velik broj verbalnih uvreda i izoliranih incidenata koji nemaju pravu nasilničku prirodu. Upravo radi navedenog od velikog su značaja predložene izmjene Kaznenog zakona i Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, pri čemu jednu od najznačajnijih novina predstavlja izmjena čl. 10. toč. 1. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (ZZNO) na način da se nasiljem u obitelji, umjesto tjelesnog nasilja, propisuje „primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila	Primljeno na znanje	Ističemo da će se predmetno razmotriti u okviru rada Radne skupine između dva čitanja zakonskog teksta. Međutim, ističemo da, temeljna odredba Kaznenog zakona propisana člankom 1. propisuje kako se kaznena djela i kaznenopravne sankcije mogu propisati samo za ona ponašanja kojima se povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prava čovjeka koja su zaštićena Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom, a čija se zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile. Iz navedene odredbe jasno proizlazi funkcija kaznenog prava, koja se kroz propisivanje kaznenih djela i kaznenopravnih sankcija, očituje u ograničenju kaznenopravne prisile samo za one oblike protupravnih i skrivljenih postupanja kojima se povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prava čovjeka te druga prava, koja se bez kaznenopravne prisile ne bi mogli zaštititi. U kontekstu tjelesnog kažnjavanja, ističemo kako se ovim Prijedlogom zakona mijenja definicija nasilja u obitelji iz članka 10. točke 1. ZZNO/17 i to način da se među ostalim, kao jedan od pojava

		tjelesna ozljeda“, a što bi svakako trebalo doprinijeti jasnoći zakonskog teksta te lakšem razumijevanju i procijeni pravne kvalifikacije protupravnog postupanja kao prekršaja od kaznenog djela tjelesne ozljede iz čl. 117. Kaznenog zakona (KZ), kao što to navodi i nositelj izrade nacrtu prijedloga u tekstu koji se nalazi na javnom savjetovanju. S tim u vezi, treba ukazati kako su navedene izmjene, koje su usmjerene na kazneno sankcioniranje tjelesnog nasilja u obitelji, svakako u duhu Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija). Naime Pravobraniteljica kontinuirano ističe da Istanbulska konvencija u svojim člancima 41. i 55. traži da se kazneno kvalificiraju sva djela tjelesnog nasilja te da se ono goni po službenoj dužnosti, a ne na prijedlog žrtve. Stoga, važeći Kazneni zakon, niti Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji trenutno nisu usklađeni s Istanbulskom konvencijom te u tom smislu svakako treba pozdraviti i poduprijeti predložene izmjene. U kontekstu navedenog kaznenog i prekršajnog sankcioniranja nasilja u obitelji, kroz dosadašnji rad Pravobraniteljica je ukazivala kako se kao jedna od prednosti	oblika nasilja u obitelji predlaže primjena fizičke sile koja je takve naravi da njenim djelovanjem nije ostvareno biće kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11. Predlagatelj je mišljenja kako će ovakav prijedlog doprinijeti jasnoći zakonskog teksta te lakšem razumijevanju i procijeni pravne kvalifikacije protupravnog postupanja kao prekršaja od kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11. Kao važna novina, ovim se Prijedlogom zakona predlaže pooštavanje zakonske prekršajno pravne politike kažnjavanja u odnosu na prekršaje iz članka 22. ZZNO/17. Za sve prekršaje propisana je uz novčanu kaznu, kao stroža kazna i kazna zatvora do 90 dana. Naime, sukladno odredbi članka 35. stavka 1. Prekršajnog zakona, kao općeg propisa čije se materijalno pravne odredbe odnose na sve prekršaje propisane zakonom i drugim propisima, kazna zatvora može se propisati i izreći u trajanju od najmanje tri dana do najdulje trideset dana, a za nateže oblike prekršaja i do šezdeset dana. Međutim, za prekršaje nasilja u obitelji, sukladno članku 35.
--	--	--	---

		prekršajnog sankcioniranja svakako može navesti brzina postupka, a posljedično i brže izricanje sankcije u odnosu na kazneni postupak. S druge strane, činjenica je da se kao prekršaji propisuju kažnjiva djela koja su po svojoj prirodi lakša od kaznenih djela. Stoga je i visina kazne, kao i sama društvena težina osude koju donosi sankcija izrečena u prekršajnom postupku, svakako blaža od one koja se može izreći u kaznenom postupku. Pravobraniteljica je u svom radu na pritužbama građana utvrdila da sustav koji de facto bez učinkovitih mjera prevencije i resocijalizacije skoro isključivo novčano ili uvjetno kažnjava obiteljske nasilnike te ih nakon toga 'vraća žrtvi', dugoročno zapravo odvraća žrtve od prijavljivanja ozbiljnog nasilja i potiče ih da zlorabe zakon. Naime, pravosuđe u osnovi procesuirala veliki broj izoliranih incidenata verbalne naravi koji nužno nemaju uvijek potrebnu težinu da bi se procesuirali sudskim putem, no nepostojanje drugih stručnih tijela i kriznih timova koji bi mogli raditi na unaprjeđenju obiteljskih odnosa i otklanjanju uzroka nasilja u ranoj fazi konfliktnih odnosa u obitelji, gura policiju i pravosuđe u prvi plan u smislu borbe protiv	stavku 2. zakonodavac može propisati kaznu zatvora u trajanju do devedeset dana. Predmetna je odredba poslužila kao pravna osnova propisivanja kazni zatvora u Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, kao i u članku 3. Prijedloga zakona kojim se mijenja članak 22. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Cilj predloženih izmjena usmjeren je na jače ostvarenje generalno preventivnih učinaka kažnjavanja prekršaja iz sfere nasilja u obitelji. Pooštrene sankcije kako novčane tako i kazne zatvora, predložene su po izvršenoj analizi zakonske diferencijacije temeljnih i kvalificiranih oblika pojedinih prekršaja iz članka 22. ZZNO/17. Pitanje visine izrečene kazne je pitanje u domeni sudske politike kažnjavanja. Prekršajnopravnu sankciju, izriče sud cijeneći pri tom sve okolnosti svakog pojedinog slučaja koje kaznu po vrsti i mjeri čine težom ili lakšom, vodeći pri tom računa o ostvarenju svrhe kažnjavanja iz članka 32. Prekršajnog zakona. ZZNO/17 propisuje krug osoba na koja se isti primjenjuje. To su članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova
--	--	---	---

		nasilja prema ženama i u obitelji. Već godinama pravosuđe na bezuvjetne zatvorske kazne osuđuje ispod 10 % ukupne brojke svih počinitelja nasilja, svi ostali osuđeni su relativno blagim novčanim kaznama, odnosno uvjetnim zatvorskim kaznama. Razlog za ovakvu blagu penalnu politiku upravo je nedostatak ranog stručnog i preventivnog rada s obiteljima u problemima. Moglo bi se reći kako su neki od glavnih uzroka tranzicije nasilja prema ženama i nasilja u obitelji iz područja prekršajno pravne zaštite u područje kazneno pravne, pa onda i migracija iz lakših kaznenih djela u ona teža, sljedeći: nepostojanje učinkovitih preventivnih mehanizama, formalistički i nedovoljno rodno-senzibiliziran sustav zaštite i potpore žrtvama; izuzetno blaga penalna politika pravosuđa prema nasilnicima; ukupna neučinkovitost provedbe zaštitnih mjera žrtava uz nizak broj prihvaćenih mjera; nedostatak kvalitetnih i dugotrajnih programa rehabilitacije počinitelja, prvenstveno psihosocijalnog tretmana. Stoga niti zakonsko povećanje kaznenopravnih i prekršajnopravnih sankcija (predviđenih zakonskim izmjenama) samo po sebi nužno ne mora dovesti do brzih	zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik), ali i bivši bračni ili izvanbračni drug, bivši životni partner ili neformalni životni partner, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu. Ovim prijedlogom Zakona predlaže se u krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje uključiti sve srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja i na taj način predmetnu odredbu dodatno uskladiti s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Na ovaj način krug osoba na koje se Zakon odnosi istovjetan će biti krugu osoba kojima kao članovima obitelji ili bliskim osobama Kazneni zakon pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilništvo. Ovakvo je određenje u skladu sa definicijom obiteljskog nasilja u Istanbulskoj konvenciji (članak 41. stavak 3.) koja se odnosi na „nasilje intimnih partnera. I dalje, kada se govori o obiteljskom nasilju kao nasilju intimnih partnera ono se isključivo odnosi na
--	--	---	--

		pozitivnih promjena u društvu na području sankcioniranja i prevencije obiteljskog nasilja. Naime jedno od ključnih pitanja je i problem visine sankcija izrečenih počiniteljima od strane sudova odnosno primjena postojećih propisa. Pravobraniteljica ističe stajalište da počinitelje nasilja treba izložiti najstrožim kaznama (tzv. zakonskim maksimumima), čime bi se slala puno jasnija društvena poruka o nultoj toleranciji na nasilje u obitelji. Premda je učinjen značajan napredak na području zakonodavstva, pravna znanost i praksa ukazuju na činjenicu da zakonodavac već 20 godina eksperimentira i ne uspijeva pronaći model prevencije i suzbijanja nasilja u obitelji koji bi uklonio prijetnju u praksi i ispunio svrhu postavljenu kroz sve dosadašnje zakone. Analiza razvoja zakonske politike kažnjavanja, počevši od Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji iz 2003. godine do danas, pokazuje da je zakonodavac dosad u pojedinim segmentima prekršajnih odredaba širio raspon kažnjavanja, uvodio nove kvalificirane oblike ili blago pooštavao kazne, ali zakonodavnih intervencija kojima bi se znatnije utjecalo na sudsku politiku kažnjavanja nije bilo. Pogotovo se to odnosi na	nasilje između sadašnjih ili bivših bračnih drugova, kao i sadašnjih ili bivših izvanbračnih drugova odnosno životnih partnera ili neformalnih životnih partnera. Dakle, odredbe ovog Zakona primjenjivati će se na odnose između bračnih i izvanbračnih i istospolnih partnera i to kako sadašnjih tako i bivših, a povrh toga i na odnose osoba koje iako nisu u navedenim kategorijama, imaju zajedničko dijete, te onih osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, i šire od zahtijeva Konvencije, ovim se Zakonom štite sve one osobe koje su bračni ili izvanbračni ili istospolni partneri, ali i osobe koje su povezane činjenicom da imaju zajedničko dijete iako nisu niti su bili u statusu bračnih, izvanbračnih odnosno istospolnih partnera, kao i one osobe koje, iako nisu u tom odnosu, žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, radi se o osobama koje su u nekom obliku (formalne ili neformalne) zajednice ili pak kod kojih takva zajednice ne postoji ili je prestala postojati, ali su zbog drugih okolnosti (kao što je zajedničko dijete, nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi nakon razvoda braka ili raskida izvanbračne zajednice,
--	--	--	---

		osnovni oblik prekršaja odnosno temeljnu odredbu o zaštiti od nasilja u obitelji. Od zakona iz 2003. godine, kojim je propisana novčana kazna u rasponu od 1000,00 do 10.000,00 kn ili kazna zatvora do 60 dana, zakonska politika kažnjavanja se mijenjala 2009. godine na način da je propisana novčana kazna u najmanjem iznosu od 1.000,00 kn, bez posebnog maksimuma, ili kazna zatvora do 90 dana, bez posebnog minimuma. Posljednjih 10 godina, zakonska politika kažnjavanja u pogledu osnovnog oblika je konstantna. Kad se promatra pojavnost nasilja u obitelji, istraživanje Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova koje se provodi u okviru EU projekta "Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama" pokazuje da je u promatranom razdoblju (2012.-2016.) preko 88% prekršaja počinjeno kao tjelesno nasilje i psihičko nasilje. Naime Pravobraniteljica je nositeljica navedenog EU projekta čija je vrijednost 427.762,27 EUR-a, a provodi se od 1. travnja 2017. do 31. prosinca 2019. Projekt se bavi ulogom policije, pravosuđa i medija u slučajevima nasilja prema ženama, s posebnim naglaskom na slučajeve femicida. Cilj projekta jest identificirati, empirijski	činjenica suživota u istome stambenom objektu) neraskidivo povezani ili neovisno o svojoj slobodnoj volji upravljani jedno prema drugome. Sve druge osobe, imat će adekvatnu zaštitu za slučaj nasilja prema općim propisima. U kontekstu proširenja kruga osoba na koji se Zakon o zaštiti nasilja u obitelji primjenjuje na srodnike u pobočnoj lozi do zaključno četvrtog stupnja, ukazujemo kako se niti kaznenopravna zaštita člana obitelji čije je značenje definirano člankom 87. stavkom 8. KZ/11 ne odnosi na srodnike u pobočnoj lozi do zaključno četvrtog stupnja, već samo na srodnike u pobočnoj lozi do zaključno trećeg stupnja. U dijelu vaše primjedbe koja se odnosi na prava žrtava ukazujemo kako se člankom 6. ZZNO/17 na jednom se mjestu, sukladno Konvenciji VE o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji kao i Direktivi o pravima žrtava, uređuju prava žrtava nasilja u obitelji pri tome vodeći računa i o Zakonu o kaznenom postupku, koji se supsidijarno primjenjuje u postupku po ovom Zakonu, kao i sukladno međunarodnim standardima..
--	--	---	--

		opisati te staviti u fokus javnosti postojeće pravne prakse koje predstavljaju prepreke za učinkoviti pravni progon i kažnjavanje nasilja prema ženama. Također, podizanje svijesti o femicidu i nasilju prema ženama unutar obitelji važni su segmenti ovog projekta. Istraživanje koje se provodi u okviru navedenog EU projekta Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova na uzorku od 470 prekršajnih presuda pokazuje da sudovi tendiraju blagoj politici kažnjavanja i kroz odmjerenost izrečenih sankcija. Prosječna novčana kazna iznosila je 1.727,79 kn, što je relativno blizu propisanog minimuma od 1.000,00 kn. Prosječna uvjetna osuda iznosila je 21 dan, uz prosječnu odgodu izvršenja u trajanju od 10 mjeseci, dok je prosječna kazna zatvora iznosila 19 dana. Razvidno je da se sudska politika kažnjavanja kod ovih oblika sankcija kreće tek u donjoj četvrtini represivnog raspona koji je zakonodavac ponudio. Pored navedenog, Pravobraniteljica smatra važnim istaknuti i problematiku sankcioniranja partnerskog nasilja, a koja nije obuhvaćena predstojećim izmjenama Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku. Naime usprkos velikoj sličnosti s	S tim u svezi, članka 6. stavak 2. ZZNO/17 propisuje kako su tijela koja postupaju povodom nasilja u obitelji dužna već pri poduzimanju prve radnje u kojoj žrtva sudjeluje obavijestiti istu na njoj razumljiv način o svim pravima koja ima sukladno odredbama ZZNO/17 i zakona kojim se uređuje kazneni postupak. Navedena tijela dužna su se uvjeriti da je žrtva obavijest o pravima razumjela (članak 6. stavak 3. ZZNO/17). Nakon što je žrtva obaviještena o svim pravima koja joj pripadaju po gore navedenim pravnim osnovama i nakon što su se nadležna tijela uvjerila da je ona ta prava i razumjela, žrtvi se ostavlja da izabere želi li, primjerice da je se nakon proteka određenog vremena od počinjenog prekršaja obavještava o otpuštanju osuđenika s izdržavanja kazne zatvora. U odnosu na vaš prijedlog da se žrtvi nasilja u obitelji osigura opunomoćenik u postupku ukazujemo na opću odredbu Prekršajnog zakona koja u članku 116. stavku 3. predviđa mogućnost da oštećenik može svoja prava u postupku ostvarivati sam ili putem
--	--	---	--

		osobama koje su u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, partneri/ice koji su u intimnim vezama, nemaju još uvijek u Republici Hrvatskoj odgovarajuću pravnu zaštitu od nasilja kojemu su izloženi od strane partnera/ica, odnosno zaštita žrtava partnerskog nasilja još uvijek nije našla odgovarajuće i dosljedno zakonodavno rješenje. Postojeći zakoni vežu pojam obitelji i bliskih osoba ili uz brak, izvanbračnu zajednicu, formalno i neformalno životno partnerstvo, srodstvo, tazbinu, odnosno zajedničko kućanstvo. Dakle, ni u jednom zakonu nije pokriven odnos između intimnih partnera koji nisu imali zajedničko prebivalište ili njihov zajednički život ne ispunjava zahtjeve za postojanje izvanbračne zajednice, što je opet direktno u suprotnosti s člankom 3.b. Istanbulske konvencije. U svom dosadašnjem radu Pravobraniteljica je ukazivala na nedostatke postojećeg Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji te je predlagala, između ostalog, da se u čl.8. navedenog Zakona dodatno proširi krug osoba koje se štite i na osobe koje ne žive u zajedničkom kućanstvu, tj. osobe koje nemaju zajedničku adresu prebivališta, a sukladno definiciji nasilja u obitelji iz čl. 3.b. Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv	opunomoćenika. Ako sud okrivljenika proglasi krivim, okrivljenik je dužan naknaditi troškove prekršajnog postupka koji među ostalim obuhvaćaju nužne izdatke opunomoćenika, doduše to se ne odnosi i na nagradu. Međutim, u prekršajnom postupku ne postoji pravo oštećenika na besplatnog opunomoćenika. Podsjećamo da optužne prijedloge u ovakvim predmetima u pravilu podnosi ovlašteni tužitelj – tijelo državne uprave, koji raspolaže stručnim znanjem, kao i da u Republici Hrvatskoj djeluju ovlaštene udruge i pravne klinike specijalizirane za pružanje primarne pravne pomoći, a neke od njih bave se upravo nasiljem u obitelji. U odnosu na vaš prijedlog da žrtva uvijek (kad izrazi takav zahtjev) ima pravo na izbjegavanje kontakta s počiniteljem ističemo kako se sukladno Konvenciji VE o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, mora osigurati izbjegavanje kontakta između žrtava i počinitelja u prostorijama suda i prostorijama tijela za provedbu zakona kad god je moguće (članak 56. stavak 1. točka g). Međutim, od ovog
--	--	---	---

		nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Ukazivala je kako je potrebno uvesti termin bliske osobe te ga upotpuniti s definicijom osoba koje se nalaze u intimnoj vezi bez obzira na trajnost iste, zajedničku ili različitu adresu boravka ili prebivališta partnera, postojanja ili nepostojanja zajedničke djece, te svi/e članovi/ce zajedničkih kućanstva bez obzira na postojanje ili ne postojanje srodničkih i intimnih veza među njima. Pravobraniteljica ponovo naglašava kako politika nulte tolerancije na nasilje prema ženama i u obitelji znači da počinitelje nasilja treba izložiti najstrožim kaznama (tzv. zakonskim maksimumima) i bezuvjetnim zatvorskim kaznama, čime bi se slala puno jasnija društvena poruka o nultoj toleranciji na nasilje u obitelji, a samim time isto bi se uspješnije suzbijalo. Istovremeno, treba jačati mjere re-socijalizacije nasilnika kao što je psihosocijalni tretman te na obrazovnoj i medijskoj razini podizati razinu svijesti kroz kurikulum koji će uključivati razvijanje znanja i umijeća među djecom o načinima mirnih rješavanja konflikata, podizati svijest o važnosti i značaju ljudskih prava, sustavno razvijati senzibilitet za toleranciju prema drugima i	prava žrtve postoji izuzetak ako žrtva želi biti prisutna na saslušanju ili ako je kontakt žrtve i počinitelja nužan ili koristan za osiguranje da postupak teče zadovoljavajuće, primjerice ako je neophodno suočenje. U vezi s navedenim, skrećemo pozornost na članak 88. Prekršajnog zakona, prema kojem je dužnost suda utvrđivanje svih važnih činjenica, koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist. U odnosu na vaš prijedlog za promjenom naziva zakona na način da siti glasi: „Zakon o zaštiti žrtava nasilja u obitelji i žrtava rodno utemeljenog nasilja, ukazujemo ZZNO/17 u članku 10. propisuje pojavne oblike nasilja u obitelji, a u članku 8. krug osoba na koje se Zakon primjenjuje. Slijedom navedenog, postojeći naziv smatramo odgovarajućim.
--	--	---	---

			drugačijima te osjećaj za rodnu i spolnu ravnopravnost. Pravobraniteljica već godinama naglašava da bi učinkovita prevencija nasilja i psihosocijalni tretman počinitelja trebali bi biti nositelji suzbijanja nasilja prema ženama i u obitelji, a ne isključivo progon i kažnjavanje. Nasilje se učinkovito suzbija preventivnim mjerama i kvalitetnim i dugotrajnim programima resocijalizacije počinitelja, a ne represijom. Pravobraniteljica nadalje smatra kako bi se krug osoba iz čl.8. na koje se primjenjuje navedeni zakon trebao proširiti i na srodnike u pobočnoj lozi zaključno do 4. stupnja (a ne samo do 3. stupnja kao što je to sada). Naime srodnici u pobočnoj lozi do 4. stupnja su bratići i sestrice te se radi o krugu srodnika kojima bi također trebalo pružiti zaštitu prema ZZNO. Ovo tim više što se izmjenama ZZNO-a predviđa da se u krug osoba na koje se primjenjuje ZZNO uključe svi srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja (za razliku od važećeg stanja koje uključuju „srodnike po tazbini u bračnoj i izvanbračnoj zajednici do zaključno drugog stupnja“). Stoga bi, pored proširenja na srodnike po tazbini, krug srodnika na koje se primjenjuje ZZNO trebalo proširiti i na krvne srodnike pobočne lože do zaključno 4. stupnja.		
--	--	--	---	--	--

			U odnosu na postojeći čl.6. ZZNO (prava žrtve), ponavljamo primjedbu koju smo naveli u siječnju 2017. kada smo davali mišljenje na prijedlog ZZNO-a, a koja primjedba nije bila uvažena. Naime Pravobraniteljica ukazuje na opću značajnu manjkavost važećeg ZZNO-a koja se ogleda u činjenici što zakonski tekst ne predviđa službenu obvezu nadležnih tijela (policije, državnog odvjetništva i pravosuđa) - već samo po zahtjevu žrtve - da upoznaju žrtve s njihovim pravima. Problem je u tome što zakonski tekst ne određuje pobliže kako će se pojedina prava provesti u praksi i koja su tijela odgovorna za njihovu provedbu. Tako na primjer, u točki 6. propisano je da žrtva nasilja ima pravo da na njezin zahtjev, bez nepotrebne odgode, bude obaviještena o ukidanju zadržavanja ili bijegu okrivljenika... U točki 9. propisano je, pak, da žrtva nasilja ima pravo, na vlastiti zahtjev, biti obaviještena o poduzetim radnjama povodom prijave i o ishodu postupka. I konačno, u točki 9. propisano je da žrtva nasilja ima pravo na policijsku zaštitu i osiguranje, po nalogu suda, u svrhu neometanog uzimanja osobnih stvari prilikom napuštanja zajedničkog kućanstva.		
--	--	--	--	--	--

			S tim u vezi, mišljenja smo da bi žrtva nasilja morala ostvarivati navedena prava po službenoj dužnosti (ex officio), pa se stoga u gore navedenim točkama predlaže brisanje riječi „na njezin zahtjev, na vlastiti zahtjev i po nalogu suda“. Shodno navedenom, potrebno je dodatno razraditi i točno propisati na koji način će se ostvarivati prava žrtava, posebice pravo na zaštitu od zastrašivanja i odmazde te propisati da žrtva ima pravo po službenoj dužnosti od nadležnog tijela biti obaviještena o svim pravima, a posebice o ukidanju zadržavanja ili bijegu okrivljenika, stavljanju izvan snage odluke o izricanju zaštitnih mjera i ukidanju mjera opreza koje su određene radi njezine zaštite, te o poduzetim radnjama povodom njezine prijave kao i o ishodu postupka. Nadalje, potrebno je propisati obvezu nadležnog tijela da o trošku države žrtvi osiguraju opunomoćenika u postupku. Također, Pravobraniteljica drži, naime, da žrtva uvijek (kada izrazi takav zahtjev) ima pravo na izbjegavanje kontakta sa počiniteljem, a ne samo kada su za to osigurani uvjeti kako je propisano važećim Zakonom. Pravobraniteljica pozdravlja sve izmjene koje su učinjene	
--	--	--	---	--

			temeljem njenih primjedbi i dostavljenih prijedloga te ostaje kod svog prijedloga da se naziv zakona izmjeni. Naime, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji bi i u nazivu trebao priznavati rodno-utemeljeno nasilje te bi se trebao zvati: Zakon o zaštiti žrtava nasilja u obitelji i žrtava rodno utemeljenog nasilja. S poštovanjem, PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA Višnja Ljubičić, dipl. iur		
4	Pravobranitelj za djecu RH	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI, Članak 1.	Uz čl. 1. (čl. 8. Zakona) Mišljenja smo da je potrebno proširiti krug osoba na koje se odnose odredbe ovog Zakona. Naime smatramo da nasilje u intimnim adolescentskim vezama također treba sankcionirati kao obiteljsko nasilje, budući da ono ima sva obilježja obiteljskog nasilja jer se događa među bliskim osobama. Nasilje među mladim intimnim partnerima može uključivati i fizičko, spolno i psihološko zlostavljanje, uhođenje, kontrolu i prisilu koji se mogu događati osobno ili putem tehnologije te izrazito snažno pogađa žrtvu tog nasilja posebno ranjivu zbog svoje dobi i nezrelosti. Ugroženost mladih ljudi, osobito djece koje i prije svoje punoljetnosti stupaju u neformalne intimne i partnerske odnose koji nemaju obilježje životne zajednice te u takvim vezama postaju žrtve	Nije prihvaćen	Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN br. 70/2017) propisuje krug osoba na koja se isti primjenjuje. To su članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik), ali i bivši bračni ili izvanbračni drug, bivši životni partner ili neformalni životni partner, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu. Ovim prijedlogom Zakona predlaže se u krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje uključiti sve srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja i na taj

		nasilja, zahtjeva pronalaženje rješenja za njihovu zaštitu. Zabrinjavajući je podatak iz istraživanja koje su 2011. godine proveli Ajduković i suradnici da je 86,4% sedamnaestogodišnjaka u intimnoj vezi doživjelo nasilje jednom ili dva puta, 86,2% doživjelo je neki oblik psihičkog nasilja, 37,2% neki oblik fizičkog nasilja, a 26,6% neki oblik seksualnog nasilja. Slični su rezultati zabilježeni i ranije. Poražavajuće je da se mladi ljudi koji dožive takav oblik nasilja osjećaju u potpunosti nezaštićeno. Prijava policiji nasilnog ponašanja koje nema kvalifikaciju kaznenog djela nerijetko se tretira kao prekršaj protiv javnog reda i mira u kojem se izjednačuju žrtva i počinitelj, te žrtva pri tom ne dobiva odgovarajuću zaštitu. Kako bi se ovaj problem riješio smatramo potrebnim i ovaj oblik bliskih odnosa poistovjeti s obiteljskim odnosom po uzoru na zakonodavna rješenja drugih država koje obiteljskim odnosom smatraju svaki odnos koji se temelji na bračnoj, obiteljskoj, bliskoj osobnoj (intimnoj) vezi ili vezi koja uključuje poseban odnos ovisnosti jedne osobe o drugoj (uključujući pri tom osobe koje zbog svojih tjelesnih ili drugih ograničenja ovise o njezi i skrbi druge osobe). Ovakva rješenja omogućuju da se zaštita pruži većem broju osoba i	način predmetnu odredbu dodatno uskladiti s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Na ovaj način krug osoba na koje se Zakon odnosi istovjetan će biti krugu osoba kojima kao članovima obitelji ili bliskim osobama Kazneni zakon pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilništvo. Ovakvo je određenje u skladu sa definicijom obiteljskog nasilja u Istanbulskoj konvenciji (članak 41. stavak 3.) koja se odnosi na „nasilje intimnih partnera. I dalje, kada se govori o obiteljskom nasilju kao nasilju intimnih partnera ono se isključivo odnosi na nasilje između sadašnjih ili bivših bračnih drugova, kao i sadašnjih ili bivših izvanbračnih drugova odnosno životnih partnera ili neformalnih životnih partnera. Dakle, odredbe ovog Zakona primjenjivati će se na odnose između bračnih i izvanbračnih i istospolnih partnera i to kako sadašnjih tako i bivših, a povrh toga i na odnose osoba koje iako nisu u navedenim kategorijama, imaju zajedničko dijete, te onih osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, i šire od zahtjeva Konvencije, ovim se Zakonom štite sve one
--	--	--	---

		to promptnim i efikasnim djelovanjem, a što je bila i intencija donošenja ovog posebnog propisa, budući da su prekršajni postupci u svojoj suštini brži, prilagodljiviji svakodnevnim situacijama i kroz zaštitne mjere omogućuju adekvatne reakcije na nasilje. Podsjećamo i da je Vijeće ministara u sklopu Kampanje Vijeća Europe za uklanjanje nasilja nad ženama, uključujući obiteljsko nasilje, obiteljsko nasilje definiralo između ostalog i kao nasilje između redovnih ili povremenih partnera (Task Force to Combat Violence against Women, including domestic violence (EGTFV) od 21 lipnja 2006.g.). Naime, prihvaćen je stav da ono što definira odnose u obiteljskom nasilju je prije svega intimnost koja postoji između žrtve i počinitelja u privatnoj sferi. Bliskost odnosno intimnost između partnera prepoznata je i u Kaznenom zakonu RH gdje je upravo ovo obilježje osnova za kažnjavanje nametljivog ponašanja iz čl. 140. pa stoga predlažemo da, sukladno ovoj odredbi, nasilje u bliskoj odnosno intimnoj vezi među partnerima, barem kada su u pitanju djeca žrtve, bude osnova za prekršajno kažnjavanje prema odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Na ovaj način bi se dosljedno implementirala definicija	osobe koje su bračni ili izvanbračni ili istospolni partneri, ali i osobe koje su povezane činjenicom da imaju zajedničko dijete iako nisu niti su bili u statusu bračnih, izvanbračnih odnosno istospolnih partnera, kao i one osobe koje, iako nisu u tom odnosu, žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, radi se o osobama koje su u nekom obliku (formalne ili neformalne) zajednice ili pak kod kojih takva zajednice ne postoji ili je prestala postojati, ali su zbog drugih okolnosti (kao što je zajedničko dijete, nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi nakon razvoda braka ili raskida izvanbračne zajednice, činjenica suživota u istome stambenom objektu) neraskidivo povezani ili neovisno o svojoj slobodnoj volji upravljani jedno prema drugome. Sve druge osobe, imat će adekvatnu zaštitu za slučaj nasilja prema općim propisima.
--	--	--	---

			nasilja u obitelji iz čl. 3. Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, a koja pod nasiljem u obitelji smatra i nasilje između bivših ili sadašnjih partnera, neovisno o tome dijeli li počinitelj ili je dijelio isto prebivalište sa žrtvom.		
5	Autonomna ženska kuća Zagreb	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI, Članak 1.	AŽKZ ustraje u svom prijedlogu koje je iznosila u radnim skupinama 2015.g., 2017.g. da se Zakon treba odnositi i na partnere koji su ili isu bili u emocionalnoj ili seksualnoj vezi. Konvencija VE o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, člankom 3 b definira nasilje u obitelji kao sva djela tjelesnog, seksualnog, psihičkog ili ekonomskog nasilja koja se događaju u obitelji ili kućanstvu ili između bivših ili sadašnjih bračnih drugova ili partnera, neovisno o tome imaju li počinitelj/ica i žrtva ili su imali isto prebivalište.	Nije prihvaćen	Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN br. 70/2017) propisuje krug osoba na koja se isti primjenjuje. To su članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik), ali i bivši bračni ili izvanbračni drug, bivši životni partner ili neformalni životni partner, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu. Ovim prijedlogom Zakona predlaže se u krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje uključiti sve srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja i na taj način predmetnu odredbu dodatno uskladiti s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Na ovaj način krug osoba na koje se Zakon odnosi

				istovjetan će biti krugu osoba kojima kao članovima obitelji ili bliskim osobama Kazneni zakon pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz obiteljsko nasilništvo. Ovakvo je određenje u skladu sa definicijom obiteljskog nasilja u Istanbulskoj konvenciji (članak 41. stavak 3.) koja se odnosi na „nasilje intimnih partnera. I dalje, kada se govori o obiteljskom nasilju kao nasilju intimnih partnera ono se isključivo odnosi na nasilje između sadašnjih ili bivših bračnih drugova, kao i sadašnjih ili bivših izvanbračnih drugova odnosno životnih partnera ili neformalnih životnih partnera. Dakle, odredbe ovog Zakona primjenjivati će se na odnose između bračnih i izvanbračnih i istospolnih partnera i to kako sadašnjih tako i bivših, a povrh toga i na odnose osoba koje iako nisu u navedenim kategorijama, imaju zajedničko dijete, te onih osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, i šire od zahtijeva Konvencije, ovim se Zakonom štite sve one osobe koje su bračni ili izvanbračni ili istospolni partneri, ali i osobe koje su povezane činjenicom da imaju zajedničko dijete iako nisu niti su bili u statusu bračnih,
--	--	--	--	--

					izvanbračnih odnosno istospolnih partnera, kao i one osobe koje, iako nisu u tom odnosu, žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, radi se o osobama koje su u nekom obliku (formalne ili neformalne) zajednice ili pak kod kojih takva zajednice ne postoji ili je prestala postojati, ali su zbog drugih okolnosti (kao što je zajedničko dijete, nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi nakon razvoda braka ili raskida izvanbračne zajednice, činjenica suživota u istome stambenom objektu) neraskidivo povezani ili neovisno o svojoj slobodnoj volji upravljani jedno prema drugome. Sve druge osobe, imat će adekvatnu zaštitu za slučaj nasilja prema općim propisima.
6	Pravobranitelj za djecu RH	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI, Članak 2.	Uz članak 2. (čl.10. Zakona) Predlažemo da se kao poseban oblik nasilja u obitelji propiše postupanja roditelja ili drugih članova obitelji koja se mogu okarakterizirati kao manipulacija djecom u cilju otuđenja djeteta od drugog roditelja. Slučajevi iz prakse pokazuju kako u nerijetkom broju slučajeva u visoko konfliktnim prekidima obiteljske zajednice roditelji manipuliraju djecom (prema podacima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	Nije prihvaćen	ZZNO/17 u članku 10. stavku 4. kao jedan pojavnih oblika nasilja u obitelji propisuje psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenosti. S tim u svezi, mišljenja smo kako bi se opisano postupanje moglo podvesti pod citirani oblik nasilja u obitelji. KZ/11 u članku 177. propisuje kazneno djelo povreda djetetovih prava čiji je temeljni oblik grubo zanemarivanje dužnosti podizanja, odgoja i obrazovanja djeteta, a koje kazneno

		tijekom 2018. broj slučajeva u kojima stručni tim CSS-a procjenjuje da se radi o manipulaciji djetetovim pravom na ostvarivanje osobnih odnosa od strane roditelja s kojim dijete živi uslijed čega se susreti ne održavaju iznosi 664, dok broj slučajeva u kojima se susreti zbog manipulacije djetetom održavaju u smanjenom opsegu u odnosu na sudsku odluku bio je 1013). Roditelji manipuliraju na način da svjesno nastoje spriječiti susrete djeteta s drugim roditeljem i ometaju održavanje prisne veze djeteta s njime, iznose lažne optužbe za zlostavljanje djeteta na račun drugog roditelja, naručuju privatna vještačenja, izlažu dijete čitavom nizu negativnih verbalnih i neverbalnih poruka o drugom roditelju i sl. Iz potrebe da ugod i „surađuje“ s manipulativnim roditeljem dijete počinje odbijati roditelja koji je „meta“ ocrnjivanja, ne želi ga vidjeti, ne želi se s njime susresti, niti o njemu razgovarati, uznemireno je na spomen tog roditelja. Počinje i samo o tom roditelju govoriti ružno, a informacije o navodno lošim postupcima tog roditelja koje mu je imputirao manipulativni roditelj počinje prezentirati kao nešto što je stvarno doživjelo. Ukratko, stručnjaci upozoravaju da roditelj oblikuje dijete kao instrument osvete bivšem partneru. U manipulaciji mogu sudjelovati i drugi	djelo može počiniti roditelj, posvojitelj, skrbnik, ali i druga osoba koja grubo zanemaruje citirane dužnosti. Obiteljski zakon (NN 103/15, dalje u tekstu: OZ/15) u članku 92. kao jedno od temeljnih sadržaja roditeljske skrbi propisuje pravo djeteta na ostvarivanje osobnih odnosa, a koje pravo je razrađeno člankom 95. OZ/15. S tim u svezi, roditelj koji ne stanuje s djetetom ima pravo i dužnost ostvarivati osobne odnose s djetetom, dok roditelj koji stanuje s djetetom ima dužnost i odgovornost omogućavati i poticati ostvarenje osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem. Ukoliko bi roditelj, posvojenik skrbnik ili druga osoba svojim ponašanjem nepoticažno djelovao na ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem i na taj način mu uskraćivala njegovo osnovno prava nužno za normalno odrastanje, posljedično dovodeći do grubog zanemarivanja svoje dužnosti u odgoju djeteta, počinitelj bi ostvario obilježje kaznenog djela iz članka 177. stavka 1. KZ-a.
--	--	---	--

			članovi obitelji manipulativnog roditelja, koji dodatno pojačavaju otpor djeteta prema drugom roditelju i podržavaju ga u njegovom „odbacivanju“. Dijete zbog svega toga nedvojbeno trpi. Neka djeca razvijaju i vrlo ozbiljne psihičke smetnje do razine autodestruktivnog ponašanja. Nažalost, ima roditelja kojima ni takav oblik ugroze djetetovog života i zdravlja nije dovoljan razlog za prekid po dijete ugrožavajućeg ponašanja i oni u njemu ustraju, a odgovornost za psihičko stanje djeteta prebacuju na druge te je nužno takve oblike ponašanja prepoznati i sankcionirati.		
7	Autonomna ženska kuća Zagreb	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI, Članak 2.	I AŽKZ se kontinuirano i ustrajno zalaže da svi pojavnici oblici rodno uvjetovanog nasilja uopće ne budu predmet prekršajnih postupaka nego kaznenih postupaka, smatrajući da će se na taj način postići efekt „nulte stope tolerancije nasilje“. Stoga je osnovna zamjerka zakonskim promjenama koje su u tijeku: izostanak snažnije volje za sveobuhvatnu kaznenopravnu reformu kako ju je AŽKZ predlagala radnim skupinama. II U odnosu na prijedlog izmjena ZZNO: A) Tjelesno nasilje u prekršajnim postupcima AŽKZ smatra da fizičko nasilje mora biti sankcionirano primjenom	Nije prihvaćen	U odnosu na A): 1. Temeljna odredba Kaznenog zakona propisana člankom 1. propisuje kako se kaznena djela i kaznenopravne sankcije mogu propisati samo za ona ponašanja kojima se povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prava čovjeka koja su zaštićena Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom, a čija se zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile. Iz navedene odredbe jasno proizlazi funkcija kaznenog prava, koja se kroz propisivanje kaznenih djela i kaznenopravnih sankcija, očituje u

		Kaznenog zakona, a ne primjenom Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: ZZNO) iz više važnih razloga: 1. Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Istambulska konvencija/Konvencija) člankom 35. nalaže poduzimanje potrebnih zakonodavnih mjera kako bi se osiguralo inkriminiranje namjernog počinjenja djela tjelesnog nasilja nad drugom osobom. Kada govori o potrebi osiguravanja inkriminacije citirana Konvencija govori o kaznenom, a ne prekršajnom zakonodavstvu budući je svrha Konvencije zaštititi žene od svih oblika nasilja, te spriječiti progoniti i ukloniti nasilje nad ženama i nasilje u obitelji. Daljnja svrha je pridonijeti suzbijanju svih oblika diskriminacije žena i promicanje pune ravnopravnosti žena i muškaraca. Vijeće Europe (u daljnjem tekstu : VE) je gore citiranu svrhu Konvencije definiralo nakon što je prethodno prepoznalo da je ostvarenje de iure i de facto ravnopravnosti žena i muškaraca ključan element u sprječavanju nasilja nad ženama, da je nasilje nad ženama rezultat povijesno nejednakih odnosa moći između žena i muškaraca koji su doveli do dominacije nad ženama i	ograničenju kaznenopravne prisile samo za one oblike protupravnih i skrivljenih postupanja kojima se povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prva čovjeka te druga prava, koja se bez kaznenopravne prisile ne bi mogla zaštititi. U kontekstu tjelesnog kažnjavanja, ističemo kako se ovim Prijedlogom zakona mijenja definicija nasilja u obitelji iz članka 10. točke 1. (NN br. 70/2017 -dalje u tekstu: ZZNO/17) i to način da se među ostalim, kao jedan od pojava oblika nasilja u obitelji predlaže primjena fizičke sile koja je takve naravi da njenim djelovanjem nije ostvareno biće kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11. Predlagatelj je mišljenja kako će ovakav prijedlog doprinijeti jasnoći zakonskog teksta te lakšem razumijevanju i procijeni pravne kvalifikacije protupravnog postupanja kao prekršaja od kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. KZ/11, čija se radnja sastoji u tjelesnom ozljeđivanju odnosno narušavanju zdravlja žrtve odnosno oštećenika. Počinjenje kaznenog djela tjelesne ozljede prema bliskoj osobi rezultirat će kaznenim progonom ex offa.
--	--	---	--

		do diskriminacije žena od strane muškaraca te do sprječavanja punog napretka žena. VE je prepoznalo strukturalnu narav nasilja nad ženama kao rodno utemeljenog nasilja, te jednog od ključnih mehanizama kojim se žene prisilno stavlja u podređen položaj u odnosu na muškarce. VE je prepoznalo da su žene i djevojčice izložene većem riziku rodno utemeljenog nasilja nego muškarci, te da nasilje u obitelji nesrazmjerno pogađa žene. Stoga, stvarnu implementaciju ratificirane Konvencije, te pridonošenje suzbijanju, proganjanju i uklanjanju nasilja, Republika Hrvatska ne može efikasno činiti kroz prekršajno pravni okvir, ako ima snažniji kaznenopravni mehanizam sa snažnijom specijalnom i generalnom prevencijom. Pozitivna obveza Državi nalaže da koristi snažne i efikasne mehanizme progona, ako želi postići svrhu koja u ovom povijesnom trenutku nije postignuta, što znači da trebamo učiniti pozitivne promjene. Ogromna društvena opasnost koju sa sobom nosi takav vid nasilja trebala bi biti notorna činjenica jer kontinuirano proizlazi iz niza međunarodnih dokumenata (vidjeti Preambulu Intambulske konvencije) , nacionalnih statističkih podataka, iz izvještaja nevladinih	2. i 3. ZZNO/17 propisuje pojavne oblike nasilja u obitelji (članak 10.) i krug osoba na koje se isti primjenjuje (članak 8.), slijedom čega se prijedlog ne prihvaća. 4. i 5. Radi utvrđivanja tjelesnih ozljeda sudu svojim nalazima i mišljenjima pomažu vještaci medicinske struke, koji svoje vještačke nalaze donose na temelju znanja i spoznaja medicinske znanosti. Sukladno članku 308. ZKP-a vještačenje se određuje kada se za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje od osobe koja raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili vještinama. U pogledu supsidijarne primjene ZKP-a, i Prekršajnog zakona, upućujemo i na članak 3. ZZNO/17 koji propisuje primjenu odredbi zakona kojim se uređuju prekršaji i kazneni postupak za ono što nije uređeno ZZNO/17. Napominjemo kako je davanje lažnog nalaza ili mišljenja od strane vještaka u prethodnom postupku, u postupku pred sudom, u prekršajnom postupku i svim drugim vrstama postupka iz članka 305. KZ/11, kazneno djelo davanja lažnog iskaza. U odnosu na B): Kazneno djelo iz
--	--	---	---

		organizacija, izvještaja nadležnog ureda Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. 2. AŽKZ kao bitan ističe problem da Republika Hrvatska nije prepoznala strukturalnu narav nasilja nad ženama kao rodno utemeljenog nasilja. Problem neprepoznavanja strukturalne naravi ovog oblika nasilja dovodi do daljnjih problema u inkriminacijama jer zakonodavac ne razlikuje rodno uvjetovano nasilje od drugih oblika nasilja do kojih može doći u obitelji. Na različitim stručnim raspravama, u radnim skupinama, vrlo se često miniorizira problematika rodno uvjetovanog nasilja, ignorira se i stavlja u opći kontekst nasilja kao da ne postoji niz međunarodnih dokumenata koji Državu obvezuju da čini razliku u postupanju, u odnosu na rodno uvjetovano nasilje. No, kako je rodno uvjetovano nasilje ono koje je usmjereno na ženu zbog toga što je žena ili koje nesrazmjerno pogađa ženu (čl. 3 t.d. Konvencije), mehanizmi Države trebaju biti efikasniji, a promicanje pune ravnopravnosti puno snažnije i kroz pravni okvir i kroz dobre prakse. Stoga AŽKZ kontinuirano ustraje u svom prijedlogu da se u ZZNO uvrsti definicija rodno uvjetovanog nasilja kao oblika obiteljskog nasilja	članka 156. KZ/11 javlja se samo ako je spolno uznemiravanje ponovljeno (proizlazi iz uporabe trajnog glagola „uznemirava“), a upravo radi razgraničenja od prekršaja. Ovako propisana odredba u Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji prema kojem je spolno uznemiravanje prekršaj ne predstavlja preklapanje s kaznenim djelom spolnog uznemiravanja iz članka 156. KZ/11, koje za ostvarenje bića djela zahtjeva ponavljanje protupravnog i skrivljenog postupanja počinitelja. Slijedom navedenog, nema niti povrede nacionalnog ne bis in idem iz članka 4. Protokola 7. uz Europsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Uz navedeno, skrećemo pažnju kako Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u svom pojašnjavajućem Izvješću u odnosu na članak 40. kojim se od država Stranaka zahtjeva da sankcioniraju seksualno uznemiravanje eksplicite navodi: „Ovaj članak utvrđuje načelo da je seksualno uznemiravanje predmet kaznenih ili drugih pravnih sankcija, što znači da su priređivači Nacrta odlučili ostaviti
--	--	---	--

		jer je , s obzirom da nasilje u obitelji nesrazmjerno pogađa žene, nužno definirati ovaj specifičan pojavni oblik sa svrhom osvješćivanja strukturalne naravi nasilja protiv žena. AŽKZ smatra da je zbog promjene atmosfere u društvu i edukacijskog učinka na profesionalce potrebno u ZZNO uvrstiti slijedeće definicije (ČL. 3. t. a. i d. Istamulske konvencije) : a) nasilje nad ženama smatra se kršenjem ljudskih prava i oblikom diskriminacije žena i označava sva djela rodno utemeljenog nasilja koja imaju za posljedicu ili će vjerojatno imati za posljedicu tjelesnu, seksualnu , psihičku ili ekonomsku štetu ili patnju žena, uključujući prijetnje takvim djelima, prisilu ili namjerno oduzimanje slobode, bilo da se pojavljuju u javnom ili privatnom životu. b) rodno utemeljeno nasilje nad ženama označava nasilje usmjereno na ženu zbog toga što je žena ili koje nesrazmjerno pogađa ženu. 3. Radeći intenzivno i neposredno sa ženama žrtvama nasilja gotovo trideset godina, AŽKZ ističe da fizičko nasilje nikada nije izoliran oblik nasilja , da je uvijek povezan sa drugim oblicima nasilja i da često eskalira i dovodi do težih posljedica. Ispravan odnos Države prema nasilju prema ženama i drugom	mogućnost Strankama da same odaberu vrstu posljedice s kojim će se počinitelj suočiti nakon počinjenja ovog specifičnog prijestupa“. U odnosu na C): Kao važna novina, ovim se Prijedlogom zakona predlaže pooštavanje zakonske prekršajno pravne politike kažnjavanja u odnosu na prekršaje iz članka 22. ZZNO/17. Za sve prekršaje propisana je uz novčanu kaznu, kao stroža kazna i kazna zatvora do 90 dana. Naime, sukladno odredbi članka 35. stavka 1. Prekršajnog zakona, kao općeg propisa čije se materijalno pravne odredbe odnose na sve prekršaje propisane zakonom i drugim propisima, kazna zatvora može se propisati i izreći u trajanju od najmanje tri dana do najdulje trideset dana, a za nateže oblike prekršaja i do šezdeset dana. Međutim, za prekršaje nasilja u obitelji, sukladno članku 35. stavku 2. zakonodavac može propisati kaznu zatvora u trajanju do devedeset dana. Predmetna je odredba poslužila kao pravna osnova propisivanja kazni zatvora u ZZNO/17, kao i u članku 3. Prijedloga zakona kojim se mijenja članak 22. ZZNO/17. Cilj
--	--	---	--

		obiteljskom nasilju, kroz ispravno postavljanje pravnog okvira u kaznenom , a ne prekršajnom zakonodavstvu u odnosu na rodno uvjetovano nasilje, svakako bi značajnije suzbio a ponekad i spriječio nastanak težih posljedica. Pa stoga, ako zakonodavac smatra da fizičko nasilje kod kojeg nije nastupila ozljeda, zbog različitih pojava oblika u kojemu može doći, treba biti predmetom razmatranja prekršajnih sudova, tada se AŽKZ snažno zalaže i predlaže da se iz prekršajnog procesuiranja izuzme rodno utemeljeno nasilje, pa odredba čl. 10.1. može glasiti: primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda, osim u slučajevima rodno uvjetovanog nasilja kada se radi o kaznenom djelu. 4. Prijedlogom čl. 2. u odnosu na čl. 10. st.1. ZZNO, postupanje sudova će se nepotrebno odužiti jer će u svakom pojedinom slučaju fizičkog nasilja biti nužno potrebno provođenje sudsko medicinskog vještačenja kako bi se u sudsko medicinskom smislu utvrdilo da li je nastala tjelesna ozljeda. Pri tome, kada se vještačenje radi sa vremenskim odmakom od počinjenog nasilja, tada vještak sudske medicine može vještačiti (u bitnom) isključivo na temelju medicinske	predloženih izmjena usmjeren je na jače ostvarenje generalno preventivnih učinaka kažnjavanja prekršaja iz sfere nasilja u obitelji. Pooštrene sankcije kako novčane tako i kazne zatvora, predložene su po izvršenoj analizi zakonske diferencijacije temeljnih i kvalificiranih oblika pojedinih prekršaja iz članka 22. ZZNO/17.
--	--	---	--

			dokumentacije. Praksa je međutim pokazala da ta medicinska dokumentacija često sadrži manjkavosti, jer se primjerice liječnik koji prvi zaprimi žrtvu nasilja zadovolji opisom contusio capitis (što nije ozljeda u sudsko medicinskom smislu) , a bez opisivanja ozljede: npr hematom/podlijev ili dr., što se može podvesti pod ozljedu u sudsko medicinskom smislu. 5. Svi kazneni postupci pod osnovanom sumnjom da je počinjeno nasilje u obitelji morati će u stadiju pojedinih istražnih radnji provoditi medicinsko vještačenje na okolnost postojanja ozljede u sudsko medicinskom smislu, prije podizanja optužnice, što će odužiti, poskupiti i zakomplicirati postupak. B) Spolno uznemiravanje u ZZNO III Nadalje, AŽKZ predlaže da se briše odredba čl. 10. st.4. ZZNO - spolno uznemiravanje, smatrajući da inkriminacija spolno uznemiravanje mora biti predmetom raspravljanja na kaznenim sudovima. Čl. 40. Istambulske konvencije nalaže obvezu Državi da poduzme mjere kojima će osigurati da svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili tjelesnog ponašanja seksualne naravi s ciljem ili učinkom povrede dostojanstva neke osobe,	
--	--	--	--	--

			osobito ako stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo ozračje, bude predmet kaznenih ili drugih pravnih sankcija. Spolno uznemiravanje na koje se primjenjuje ZZNO predstavlja protupravna djela koja pogađaju žene, pa AŽKZ ne vidi da će promjene zakonskog okvira, nedugo nakon ratifikacije Konvencije, dovesti do željeni promjena, kada Država odbija snažnije sankcionirati ovaj pojavni oblik rodno uvjetovanog nasilja. Članak 156. KZ inkriminira kazneno djelo spolno uznemiravanje stoga nije jasno zbog čega se ovaj protupravni oblik ponašanja propisuje i na prekršajno pravnoj razini budući dovodi do nepotrebnog dualiteta i daljnjih problema u primjeni zakona i pravila ne bis in idem. C) Propisane sankcije III Čl. 3. prijedloga izmjena i dopuna ZZNO koji se tiče promjene propisanih kazni trebao bi biti poboljšan propisivanjem viših zakonskih minimuma za izricanje novčanih kazni. Naime, kod osnovnog oblika djela iz čl. 22. st.1. ZZNO (dakle, šamaranje, udaranje, povlačenje za kosu, vrijeđanje i slično) propisana je minimalna novčana kazna od 2.000,00 kn, a za prekršaj vozaču koji se		
--	--	--	---	--	--

			kreće brzinom većom od 50 km većom od dopuštene minimalno se zaprečuje kaznom od 10.000,00 kn u ZSPC. AŽKZ smatra da bi kazne u ZZNO trebale biti više budući se radi o teškim oblicima kršenja ljudskih prava i to uglavnom ljudskih prava žena.		
8	DORIJAN JAGAČIĆ	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI, Članak 2.	Dodati "1. primjena fizicke sile.....ozljeda ili primjena psihickog nasilja".	Nije prihvaćen	Psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenosti, kao pojavni oblik nasilja u obitelji propisano je u članku 10. točki 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Ostali oblici psihičkog nasilja kao što je psihičko nasilje koje je dovelo do narušenja zdravlja predstavljaju kazneno djelo (teške ili osobito teške) tjelesne ozljede i inkriminiraju se sukladno Kaznenom zakonu (članci 117., 118. ili 119.), zatim verbalno nasilje u vidu prijetnji nekim zlom predstavlja kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona koje se, ukoliko je počinjeno prema bliskoj osobi, uvijek progoni po službenoj dužnosti. Jednako tako i prisila učinjena prema članu obitelji predstavlja kazneno djelo iz članka 138. Kaznenog zakona te se, u slučaju da je počinjena prema bliskoj osobi, progoni po službenoj dužnosti. Također, ukoliko bi se radilo o težem kršenju odredaba ovog Zakona u vidu teškog i/ili

					dugotrajnog zastrašivanja, ponižavanja i sl., a kojim nije počinjeno neko od navedenih kaznenih djela, raditi će se o kaznenom djelu nasilja u obitelji iz članka 179.a. Kaznenog zakona. Dakle, psihičko nasilje kao oblik prekršaja nasilja u obitelji predstavljati će sve druge oblike napada na psihički integritet žrtve koje su dovele do njene uznemirenosti ili povrede dostojanstva, a koje ne predstavljaju neko od navedenih kaznenih djela (tjelesnu ozljedu, prijetnju, prisilu, nasilje u obitelji).
9	DORIJAN JAGAČIĆ	OBRAZLOŽENJE, Uz članak 2.	Prijedlog je manjkav. Navedenim obrazloženjem nikako nije obuhvaćen svaki, pa i najmanji oblik nasilja. Nedostaje psihicko/verbalno nasilje.	Nije prihvaćen	Psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenosti, kao javni oblik nasilja u obitelji propisano je u članku 10. točki 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Ostali oblici psihičkog nasilja kao što je psihičko nasilje koje je dovelo do narušenja zdravlja predstavljaju kazneno djelo (teške ili osobito teške) tjelesne ozljede i inkriminiraju se sukladno Kaznenom zakonu (članci 117., 118. ili 119.), zatim verbalno nasilje u vidu prijetnji nekim zlom predstavlja kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona koje se, ukoliko je počinjeno prema bliskoj osobi, uvijek progoni po službenoj dužnosti. Jednako tako

					i prisila učinjena prema članu obitelji predstavlja kazneno djelo iz članka 138. Kaznenog zakona te se, u slučaju da je počinjena prema bliskoj osobi, progoni po službenoj dužnosti. Također, ukoliko bi se radilo o težem kršenju odredaba ovog Zakona u vidu teškog i/ili dugotrajnog zastrašivanja, ponižavanja i sl., a kojim nije počinjeno neko od navedenih kaznenih djela, raditi će se o kaznenom djelu nasilja u obitelji iz članka 179.a. Kaznenog zakona. Dakle, psihičko nasilje kao oblik prekršaja nasilja u obitelji predstavljati će sve druge oblike napada na psihički integritet žrtve koje su dovele do njene uznemirenosti ili povrede dostojanstva, a koje ne predstavljaju neko od navedenih kaznenih djela (tjelesnu ozljedu, prijetnju, prisilu, nasilje u obitelji).
10	DORIJAN JAGAČIĆ	TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, Članak 10.	Dodati u 2. Od toga su izuzete odgojne metode djece koje se ne protive uvriježenim provjerenim aktuelnim standardima i dobrom obicaju.	Nije prihvaćen	Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, eksplicite kao javni oblik nasilja propisuje tjelesno kažnjavanje ili drugi način ponižavajućeg postupanja prema djeci. Propisivanjem isključenja protupravnosti kada kako navodite: „ su izuzete odgojne metode djece koje se ne protive uvriježenim provjerenim aktualnim standardima i dobrom

					običaju“ suzilo bi prekršajnopravnu zaštitu djece, a bilo bi u suprotnosti i s konvencijskim pravom. S tim u svezi, i Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta u članku 19. izričito zabranjuje roditeljima svako tjelesno i duševno nasilje prema djeci.
--	--	--	--	--	---